

נראדה אור

פרשת בראשית השפ"ב

גליון פו שנה ב

באור רבנו"ק מלעכוויטש קוידניט

שניני אור

הנה כי כן עברו הימים הק', תפקידנו כעת לאחוז ככל האפשר בהשפעות הנפלאות, להביאם בעומק הלב - להחיותנו בעבודת היוצר בימי השגרה הבעל"ט.

במוצאי שמחת תורה דיבר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א דברי חיזוק כיצד נביא את קניני הימים הק' בעבודה בפועל אך בראש הדברים התמקד אדמו"ר שליט"א דוקא בחלק הנוגע להרגשת הלב: חודש זה נותן הוא תקיפות וחוזק לאיש יהודי, אך לא רק בעבודה בפועל צריכים אנו חיזוק, אלא גם ואולי בעיקר בהרגשות הפנימיות בעבודת ה'.

לפעמים סבור האדם שאהבת ה' ויראתו הם ענינים השייכים לאנשי מעלה בלבד, אך אנו הקטנים נסתפק בעסקנו בתורה ומצוות כהלכה - אף ללא הרגש, לכך באו ימים אלו להעניק לנו חוזק ותקיפות - ידיעה ברורה שהאהבה והיראה מצוות עשה הם השייכות לכל איש יהודי.

כמדומה שבנקודה זו טועים רבים - על מצות סוכה או ארבעת המינים לא יעלה על דעת אף אחד לומר - אינני בדרגה המתאימה, זה לא שייך אלי, מדוע א"כ לגבי המצוות המסורות ללב קיימת כמין הסכמה שאינם שייכים לכל אחד, כאילו אינם אלא התנדבות - אם אני מרגיש שייך לכך.

לכך מעורר אדמו"ר שליט"א כי האהבה והיראה מצוות עשה מפורשת הן בהם מחויב כל אשר עמדו רגלי אבותיו על הר סיני, זוהי מטרת החודש הפותח את השנה החדשה - בה היינו עסוקים כה הרבה באהבת ה' ויראתו, להשריש בנו כי הרגשות אלו תפקידו וחובתו של כל יהודי.

אמנם נכון שלא בכל עת בידינו להתעורר לאהבה וליראה, אך ודאי איננו בני חורין מלהשקיע כח ומח כיצד לעוררם, וביותר - לעסוק בתפלה ובכל עניני העבודה בצורה שתגביר אהבת ה' בקרבנו.

אדמו"ר שליט"א התייחס בדבריו פעמיים נוספות לחובתנו זאת - האחד לגבי אברכים שאין תורתם אומנותם שאף הם עוקים להתאסף יחד בחבורות כדי לעורר לבם להשם יתברך - לא שמעתי שאברך שאינו יושב בכלל פטור מאהבת ה' ויראתו.

כך גם לגבי בית יעקב אלו הנשים, מטבע העולם נששים עסוקות יותר בחיי היום יום ופנויות פחות מלעסוק בעניני הרגשת הלב, הנשים אמנם פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמא אך מצוות האהבה והיראה תמידיות הם ואף הנשים מחויבות בהם.

באמת אמרו שרוממות מיוחדת הורגשה במחננו בחודש הזה, נטול עמנו צידה לדרך - שתיטע בלבנו אהבתך ויראתך.

דברות קודש

גילוי אורו יתברך בעניני הארץ

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א,א).

ברש"י אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל, ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים, שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גויים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו וכו'.

לכאורה עדיין יש לברר שאף שיש לכתוב ענין בריאת העולם כדי להשיב על טענת הגויים, מכל מקום כיון שעיקר התורה הוא המצוות שנצטוו בה, א"כ היה צריך להתחיל מהחודש הזה לכם ולפרט כל המצוות, ואח"כ לכתוב ענין בריאת העולם ועשרה דורות שמאדם ועד נח ומנח עד אברהם וכו'.

הענין בזה דאיתא בתולדות יעקב יוסף (ריש פרשתן) בשם מרן הבעש"ט זי"ע כי בפסוק אמר אויב אדרוף אשיג אחלק (שמות טו, ט) ראשי התיבות הם ה' אלפי"ן, ששם אלופו של עולם מסתתר, ודפח"ח. היינו שבאותו זמן היו בני ישראל במצב של הסתר גדול, כאשר לאחר שכבר יצאו מתחת יד מצרים רדפו שוב המצרים אחריהם, ופרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם וירא והנה מצרים נוסע אחריהם ויראו מאד וגו', וכדאיתא בחז"ל שלא היה להם שום דרך ועצה להנצל, כאשר היה פרעה מצד אחד והים מצד אחר וכו', אמנם האמת כי אף בגודל ההסתר נמצא השי"ת, וזהו הנרמז בה' אלפי"ן שבתבית אמר אויב וגו', שאף בתוך האויב המתגבר נמצא אלופו של עולם.

בדרך זו יש לאיש יהודי לדעת שבעת שעומד במצב של הסתר, כאשר אינו במצב של ה' ברצונך העמדת להררי עוז, אלא במצב של הסתרת פניך הייתי נבהל, הרי שעיקר התכלית בזה הוא אליך ה' אקרא, שידע שבכל הסתר ובכל קושי נמצא השי"ת, ואין לו אלא לעזוב להשי"ת שסיר ממנו ההסתר, ואזי יתקיים בו הפכת מספדי למחול לי.

כאשר מבאר שם כי על תיבת בראשית איתא בתרגום בחכמתא, היינו כי באורייתא ברא קוב"ה עלמא, ותחילת הבריאה הוא באות א' המורה על חכמה כדכתיב (איוב לג, לג) ואאלפך חכמה, ואח"כ נתפשטו האותיות מאות א' עד אות ת', שהם כל אותיות התורה אשר בהם נברא העולם, והאותיות הקרובים יותר לאות א' מודים על הנבראים הקרובים יותר להשי"ת אשר הוא אלופו של עולם, ואות ת' מורה על הבריה השפלה ביותר מכל הנבראים, אמנם האמת שאף בענינים השפלים והמרוחקים ביותר נמצא השי"ת, אלא שמכוסה הוא כביכול בכמה מיני לבושים וכיסויים, וכמאה"כ (תהלים קד, כד) כולם בחכמה עשית, כי בחי' חכמה נמצאת מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, מהדרגה העליונה ביותר שבעולם האצילות, עד הענינים

השפלים ביותר בעולם העשייה, וזהו בראשית ברא אלקים, ותרגומו בחכמתא, כלומר באות א' שהוא בחי' חכמה ברא אלקים א"ת, שברא כל המדרגות מאות א' עד אות ת', וממילא אף בתחתית המדרגה נמצא השי"ת. על כן בכל מצב של חושך והסתר אין לאדם להתיאש ח"ו, אלא יתפלל ויתחנן להשי"ת שיתגלה אליו מתוך ההסתר, וכפי שאמר מרן הס"ק מלעכוויטש זי"ע עה"פ (בראשית א, ג) ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, שאם עומד איש יהודי במצב שהארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום, אם ששרוי בחשכות בעבודתו בענינים רוחניים, שאינו יכול להתפלל כראוי, או שאין קיום התורה והמצוות עולה בידו כראוי, או בענינים גשמיים שבאים עליו כל מיני קשיים ונסיונות בעניני העולם, על הכל ידע כי אם יזעק אלקים יהי אור, הלא אתה השי"ת בראת את כל העולם ונמצא בכל הסתר וקושי, לכן תאיר לי בחסדך שאזכה לראות אורך במצבי, ודאי יאיר לו השי"ת אפילו יהי אור, וכדאיתא שם בתולדות שבסוד צירוף תשר"ק, יכול האדם לקרב עצמו מגודל הריחוק שבאות ת' עד אות א' שם אלופו של עולם.

ואף בעת שעוסק האדם בעניני העולם הארציים, אשר לענינו נראה כי ענינים אלו שייכים רק לחלק הגוף החומרי, ואין יכול להתקרב על ידם להשי"ת, ידע כי ודאי אף בהם קיים אורו ית', וממילא אף בעוסקו בהם יוכל לבוא לתכלית בריאתו, שהרי כל תכלית קיום התורה והמצוות בכדי לידבק בהשי"ת, והאר ענינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך, שיהא לב האדם דבוק ביצורו ע"י התורה והמצוות, א"כ אף בכל עניני הגשמיות יוכל לבוא לתכלית זו לדבק עצמו בהשי"ת הנסתר בהם, ולא יהיו מונעים במילוי תכלית הבריאה, וכמאמר הרה"ק המגיד זי"ע עה"פ (תהלים שם) מלאה הארץ קנייניך, שעניני הארציות מלאים באופנים כיצד להשיג ולקנות את הבור"ה, ובאם עדיין אינו זוכה לראות אלקותו ית' בענינים אלו, כאשר ידע כי האמת שאף שם נמצא השי"ת, יבקש מאיתו ית' שלא יהיו עניני הגשם מחיצה בעדו מלראות אורו ית', ואזי יזכה לגלות כבודו ית' אף בענינים אלו, וכדאיתא שם בתולדות שעל ידי שידוע שנמצא שם השי"ת, נתפרדו כל פועלי און ונתבטל ההסתר.

זה אשר צריכים אנחנו לקחת עמנו אחר שעברו עלינו הימים הקדושים, אחר שזכינו להרגיש בלבבנו וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, כי אמנם אין האדם זוכה בכל מצב להרגשות אשר זכה להם בזמנים הנעלים, והמצב המרומם שהיו בו נשמות ישראל בזמנים אלו אינו נשאר לעולם, ותכלית

המשך בעמוד הבא >>>

הרה"ק ר' משה שה"ם מדאלינא זי"ע בעמח"ס 'דברי משה' – מגדולי תלמידי הבעש"ט הק' כ"א תשרי תק"פ

להבה ושרפו רבים מכתבי קדשו, וכשחקרו ודרשו היטיב נודע כי הנה אמת נכון הדבר כי בקצה העיר דר עני שלא היה סיפק בידו לעשות אפילו סעודה קטנה של בשר, ע"כ באה עליהם שריפה זו רח"ל.

בקרוב צאצאי רבינו מקובל כי עוד טרם נישואיו כבר הצביע הבעש"ט על רבינו כאדם ראוי להנהיג עדה ולהנחותם בדרך הישר והטוב, היה זה כשהגיעו בני עיירה אחת, לא ידועה שמה, לשאלו בעצת מרן הבעש"ט על אודות האדם הראוי לאיטלאא זו והורה להם הבעש"ט להכתיר עליהם כרב ומורה דרך את רבינו זאת למרות גילו הצעיר.

משך למעלה משלושים שנה שפט את ישראל בדאלינא עיר מלכותו – משנת תקמ"ו ועד לשנת תק"פ לערך שאז נתבקש רבינו לישיבה של מעלה זקן ושבע ימים ובהאי רעוא איתקטר משה רעיא מהימנא.

רבינו הותיר אחריו ברכה חיבורים כבירים – דברי משה על התורה, אמרי שהם על מספר מסכתות הש"ס, שרף פרי עץ חיים – הגהות והארות על פרי עץ חיים, כמו"כ הוציא רבינו את עיקרי היסודות המובאים בפרי עץ חיים וסידר אותו לרווחת הלומדים.

>>> המשך מעמוד הקודם

ההתרוממות שיזכור אף בימי החולין הרגשות אלו, את המצב של קרבת ה' שהיה לו בעת נעילה, וכיצד לא היה חפץ במאומה מלבד קרבתו ית', ובזכורו זאת יכניס בעצמו תשוקה שאף בחזרתו לחיי המעשה ישאר דבוק בהש"ת, וכאשר אמר פעם הרה"ק רמ"ל מסאסוב זי"ע אחר שעברו הימים טובים, בני תדעו שהרביש"ע שלי אתה בחרתנו הוא אותו רביש"ע של אתה חוננתנו, שהרי מציאות הבורא קיימת בכל מצב, ובכל ההסתרות וענייני הארץ נמצא אלופו של עולם, וא"כ יכול לחיות בכל מצב עם הש"ת.

זהו ביאור דברי רש"י אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם וכו', ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו וגו', שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים וכו', היינו שתכלית התורה והמצוות שיגלו ישראל אורו ית' בעולם מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, וימלא כבודו את כל הארץ אף בכל עניני הגשם, ואומות העולם מבקשים להתגבר ח"ו על ישראל לבל ימלאו תכלית הבריא, ואומות העולם מורה אף על כל כחות הרע הרוחניים המפריעים מלגלות מלכות ה' בעולם, והם המה אומות העולם אשר יאמרו לישראל לסטים אתם שכבשתם ארצות שבעה גוים, כי כל רצונם למנוע מישראל שלא יכבשו ענייני הארץ תחת יד הקדושה.

הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה הוא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, כלומר לכך פתח הכתוב בבראשית להורות כי הבורא יתברך ברא בחכמתא כל הנבראים מא' עד ת' כדברי התולדות, ממילא אף בכל ענייני הארץ יכולים לידבק בהשם יתברך ונתנם לישראל שישתמשו בהם באופן שלא יהיו מונעים מעיקר תכלית התורה לידבק בהשם יתברך, ולכך פתח הקב"ה בבראשית קודם כל מצוות התורה.

רעוא דרעויין בראשית תשע"ה

רבינו שמש גם כמקור נאמן וככלי ראשון לעובדות והנהגות קדושות שראה אצל רבו הק', בפרט בשנות זקנותו כשהדור אשר ידע את יוסף – צדיקו של עולם כבר תם, והוא היה מהשרידים אשר לה' קורא, רבים מעובדות היסוד אשר ידועות היום בעולם החסידות מקורם מעדות רבינו שנכח בעת שהיו הדברים, ננקוט כמה מהם כמשל ודוגמא.

הבעש"ט לא רצה להכנס לאחד מבתי הכנסיות באומרו שמלא הוא מתיבות התורה והתפילה, לכשתמהו השומעים מדוע לא רוצה ליכנס אם מלא הוא בית המדרש בתורה ותפילה, נענה הבעש"ט כי אורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרחא לעילא אם כן נותרים הם בין כותלי בית המדרש ולא רוצה להכנס למקום שבה התורה והתפילה אינם ברעותא דליבא, כאמור מעשה זה ידוע הוא בקרב החסידים ורבינו הוא המקור והעדות לכך בלוחות את מרן הבעש"ט.

מעשה נורא מקובל במשפחות צאצאי רבינו ובידם עדות לאותו מעשה. נסע הבעש"ט הק' בדרך, לפתע נזכר הוא כי חמשה עשר בשבט היום ואין בידם פירות ארץ ישראל לשבח בהם לבורא נפשות רבות, לקח הבעש"ט את הלולקע' – מקטרת שלו וזרקה על הארץ, לעבר השלג העד של שיא החורף וצוה לתלמידו רבי משה ללכת לחפש את הלולקע, וימצא את הלולקע ועל ידו צומח פרדס נאה ויבש מלא פירות טובים ויפם למאכל, לכשתמה רבינו באזני רבו הק' על הפרדס הנאה שמצאו ענה הבעש"ט כי המשיכו מארה"ק על כן היה יבש כי בארץ ישראל לא יורד גשם כעת על כן יבשה היא הפרדס, והעניק לרבינו את מקטרתו זו,

מקטרת זו היתה בידי המשפחה עד פרוץ המלחמה הארוחה שבצוק העיתים דאז נעלמה, ואנשים אשר קרובים לדורנו עוד זכו וראו מקטרת זו.

משה עבד ה'

בשנת תקמ"ו נתמנה רבינו לרב ואב"ד העיר 'דאלינא', העיר דאלינא היתה עיר ואם בישראל, אלפי בתי אב יראים ושלמים דרו בה כשבראשם כיהנו שושלת רבנים מפוארת מנכדי בעל ה"ט"ו כשהראשון שבהם היה הגאון הגדול ר' יוסף הלוי סג"ל זצ"ל בן רבי דוד בן מוהר"ר שמואל בנו של אדונתו ה"ט"ו, כמגיד שימש בעיר הרה"ק ר' צבי הירש בעל מחבר הספה"ק 'צמח ד' לצבי', השפעת החסידות בעיר היתה עצומה עד שרבני העיר נכדי ה"ט"ו היו אף הם לחסידים ולאחר שרבה של העיר עלה לחן את עפר הארץ ביקשו בני העיר מהרה"ק מליז'ענסק שורה להם מי יהיה האיש אשר יצא ואשר יביא לפניהם ובהמלצתו מינו את רבינו לרב ואב"ד דאלינא והגלילות.

מלבד רוב גובריה בפסק ובתיקון חומות העיר, גם גילה רבינו בקיאותו בשבילא דרקייעא, היה זה כשנעשה רב בעיר ובאחת האסיפות הראשונות דנו אודות השריפות הרבות הפוקדות את העיר לעיתים קרובות, רבינו שאל את הנאספים האם מקפידים בני העיר לאכול בשר בסעודת הברית מילה, לכשנענה בשלילה הורה להקפיד שמיהם והלאה יאכלו בשר בכל ברית מילה והשריפות ייפסקו, משך קרוב לשני עשורים לא שלטה אש כלל במחוזותיה היהודיים של דאלינא.

כעבור כעשרים שנה פרצה שריפת ענק בעיר אשר כלתה רבים מבתי היהודים אשר בה ואף בבית רבינו פגעה

אם קורות ושנות חייו של אותו צדיק לוטים בערפל, קורות עבודתו ומשנתו הטהורה אינם לוטים כלל וכלל, אחד משישים גיבורי החיל אנשי הזין שלחמו ולוחמים כנגד היצה"ר וחיילותיו, הם לחמו עבור כבוד שמו, הם גברו על כוחות הגוף המפתם לעולם הזה, הארת קדושתם בעולם מזריחה ומנצנצת עד עצם היום הזה, נותנת אונים לעבדו ית"ש באמת ובתמים.

'דעו לכם, שמה שאמרו אם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים והלוואי כחמורו של רבי פינחס בן יאיר, זה היה עד ימות של בוצינא קדישא בעש"ט שהאיר ה' אורו ממוזרח, אבל משם ואילך נתקיים בנו מאמר חז"ל במס' שבת אתו דרדקי לבי מדרשא, דאפילו בימות יהושע לא איתמר כוותייהו...' [מתוך ספה"ק 'עבודת יום הכיפורים' – פירוש על הספר ברית מנוחה להגה"ק המקובל ר' שלום תאומים זי"ע, תלמידים של הרה"ב ואחיו בעל ה'דגל'].

'אתו דרדקי לבי מדרשא', צדיקים אלו הביאו בטהרתם רוח טהרה לתוך ליבות ישראל עד שנפשות ישראל נהפכו לקונם כתינוקות צחים מכל חטא, הכניסו הם את טהרת התינוקות לכלל ישראל, דורות הראשונים לא ידעו ולא הכירו את מעלת יופי נשמות ישראל, והאיר ה' עלינו את אור הבעש"ט הק' שיטעים וינעים לעמו בית ישראל את נועם העבודה, נועם נשמת העברי, נועם העמידה בנסיונות.

כעת יאמר לישראל מה פעל צדיק בעולמנו, מה גודלו ומה טובו של אחד מחבורתא קדישתא שהעלו את עולמנו למדרגת הגאולה, זכור צדקת ראשונים וסלח נא לאחרונים, ותושיבם אל ארובותיהם כיונים.

האיש משה גדול מאד

אביו של רבינו – הרה"ק ר' דן היה ידידו ורעו של הרה"ק ר' יצחק מדראהביטש זי"ע ויחד עמו דבק נפשו ברוח הבעש"ט הק' זי"ע, לאחר שחלפו מספר שנים מנישואיו ועדיין לא זכה לזש"ק התברך מפי הבעש"ט שיוכה לבן זכר ויהיה איש טהור, צדיק וקדוש.

לפקודת השנה – לערך בשנת ת"ק נולד רבינו משה, (את שנת לידתו המדויקת לא נדע, כי לפי המקובל נסתלק רבינו בשנת תק"פ כשהיה בן תשעים, ולפי מסורת זו נולד רבינו בשנת תק"צ לערך) והכבטחת הבעש"ט עלה ונתעלה עד כי קומתו שגבה מאד, העיד עליו מחותנו הרה"ק מאפטא: [בהסכמתו בראש הספר] 'זהנה ידעתי את האיש משה כי גדול הוא הן בנגלה והן בנסתר ומעולם לא מש מתוך אוהל של תורה ושימש גדולי הדור וגם הוא חכם ומבין מדעתו, גם חתנו הק' רבי יצחק מראדוויל מעיד: 'ואננם האיש משה עניו מאד... וכל דברי משה אשר דיבר, שכינה מדברת מתוך גרונו וכל דבריו כגחלי אש... כי זה האיש משה גדול מאד, ושימש הרבה ולמד הרבה, ובתורתו יהגה יומם ולילה, וכמעט לא הניח רגע אחד לבטלה.'

כבר מינקותו לקחו אביו רבי דן להסתופף בצל קדשו של רבינו הבעש"ט, בהקדמות ספריו כתבו נכדיו המוציאים לאור שרבינו התגדל אצל הבעש"ט, ואף זכה והניח לו רבינו הבעש"ט את תפיליו ביום הבר מצוה שלו, לאחר שקבל עליו על תורה ומצוות זכה ולמרות גילו הצעיר היה מתלמידי המובהקים של רבינו הבעש"ט, מספר פעמים מביא רבינו בספרו דברים שמע בעצמו מפי כהן גדול מאחיו.

דברות קודש לאחר הקפות שניות - מוצאי שמחת תורה דהאי שתא

חברותא וקביעות זו תעמוד בכל יום אף בשבתות וימים טובים וערבי שבתות, כך שלא יעבור יום ללא לימוד לכל הפחות שעה ברציפות.

תקיפות וחזקת לבנות ישראל

כה תאמר לבית יעקב - אלו הנשים, כאשר מדברים ממצוות אהבת ה' ויראת ה', הרי אף שנשים פטורות ממצוות שהזמן גרמא, אבל מצוות אלו הם מצוות תמידיות ואף נשים מחויבות בהן, ובודאי מחודש זה קנו אף הנשים קניני אהבה ויראה, בפרט שיש מהתיקונים הנעשים בחודש זה שעיקרם ע"י הנשים.

אדם מתפעל לפעמים מהצורה בה נראה הרחוב, מתפעלים מהסביבה ומכל מיני אנשים קרובים, ואף דברים שמבינים בשכל ובלב שאינם מתאימים לאם בישראל, מתקשים לעמוד בלחץ הסביבה ומתביישים להיות אחרת, יש לדעת שאידישע מאמעס הם הכתר של המשפחה וכל הבית תלוי בהם, ואינם כעדר צאן שנוהים ללא מחשבה.

לפני מספר שנים היה סיפור בשווייץ, רועה צאן רעה מאות כבשים בפסגת הר, לפתע הלכה כבשה אחת לקצה ההר וקפצה למטה, ותוך זמן קצר הלכו אחריה מאות כבשים וקפצו מההר - כך נראה כשהולכים כעדר צאן ללא דעת והתבוננות, ברוך השם בבתינו שלנו גאים להראות שאנו אוהבי ה', ואף שקיימים דברים שונים שחשובים ברחוב, אבל אהבת ה' היא הדבר החשוב ביותר אצלנו, ומה שהשם יתברך אינו אוהב ודאי שאיננו אוהבים.

פרנסה במקום כשר ונקי

ענין זה נוגע גם לענין שאיננו אוהבים לדבר ממנו - הכלים הטכנולוגיים, ב"ה רובא דרובא של הציבור אינו משתמש כלל בכלים אלו, ואף מי שמוכרח להשתמש בהם הרי זה בצורה המעולה ביותר, אבל למרות זאת כאשר מדובר במקום עבודה יתכן שיהא נסיון בענין זה. כאשר משתמשים בו בכלים שאינם כשרים לגמרי, יש לדעת שהפרנסה מהשם יתברך ומקום עבודה שיש בו נסיונות כאלו ברור מראש שלא הולכים לעבוד בו, ב"ה הציבור חזק ובא לשאול מה לעשות בכל מקרה של ספק.

הרי ברור שלא קיימת ברכת ה' בדבר שאין להשם יתברך נחת רוח ממנו, בחודש זה קנינו בהירות באמונה והבנו כי כל מה שיש לנו הוא משמים - שערי שמים פתח ואוצרך הטוב לנו תפתח, ממילא ברור שלא קיים צינור של פרנסה מצד הקדושה באופן שאינו נחת רוח להשם יתברך.

יעזור השם יתברך שנזכה שיהא שימני כחותם על לבך, שכל הקנינים שקנינו בחודש זה יאירו בעומק הנקודה הפנימית שבלב, שתאיר בנו אור האמונה ונקבל מלכותו יתברך ברצון באהבה ביראה ובשמחה, שיהא לכולם כל צרכיהם בני חיי ומזוני ללא שום מניעות ופרנסה ברווח, ובקרוב נצא לקראת משיח צדקנו במהרה בימינו.

גם יש להתחזק לבוא לביהמ"ד קודם זמן תחלת התפלה, לא מתפללים אצלנו כ"כ מוקדם, כך שלמי שיש רצון אמיתי אין כל סיבה לאחר לתפלה, מי שמעוניין והולך לו בחיים להגיע בזמן ודאי יגיע, כפי שדבר החשוב מאד לאדם רוב רובא של האנשים לא יאחרו ולא יפסידו, ואם כי ישנם החושבים שאין זה נורא כ"כ אם מאחרים, לכן צריך לדעת שהדבר משפיע מאד על התפלה, הן לאדם עצמו והן לציבור, כאשר מגיעים בתחלת התפלה ומתחילים כולם יחד נראית התפלה אחרת לגמרי - בהתלהבות ובחיות, כולם יחד מתפללים בקול ובפנימיות הלב, ויש לשבת יחד ולטכס עצות כיצד לחזק ענין זה.

שבת אחים גם יחד

יש לחזק את הישיבה יחד בחבורות, אם רוצים לקנות קנינים בעבודת ה' יש לשבת יחד בחבורות, לבחורים ודאי יש לכל אחד חבורה, יש לראות שגם לאברכים יאה לכל אחד חבורה, ושהחבורות יתקיימו בצורה מסודרת, אף מי שאינו יושב בכולל ישתתף בהם, מאחר שלא שמענו שיהא לו פטור מאהבת ה' ויראת ה', כיום נוצר מצב שאברך שאינו יושב כולל ממש כל היום נעשה ממילא קר יותר בשאר עניני העבודה, אבל האמת שאדרבה אברך כזה צריך יותר התחזקות בעבודת ה', לכן יש לחשוב כיצד יוכל כל אחד להשתתף בחבורות.

קניני תורה

עומדים כעת במוצאי שמחת תורה אחר ששמחנו עם התורה, יש להמשיך את השמחה עם התורה שמחה בתורה יש כאשר יהודי זוכה לאוקמי גירסא סיעתא דשמיא, ענין זה שייך לכל אחד שתהא לו תכנית מה הוא קונה בלימודו בכל תקופה, וכל ענין שנלמד יאה בבהירות ובסיכום הלימוד, ומלבד עצם מצות תלמוד תורה שיש בכך, מתקיים על ידי זה כי נעים כי תשמרם בבטן, כאשר דברי התורה נשמרים אצלו הם גורמים לו נעימות ושמחה.

כל אחד צריך לעשות לעצמו תכנית שידע בהירות את המקצוע שלו, את המסכת או הפרק, שלא יהא מצב ששואלים אותו איזה פרק לומד הוא כעת והוא בקושי יזכור, יש להשקיע בכך הרבה כוחות, ועל ידי זה יש שמחה בתורה ומחברים לתורה, כבר דברנו במשך השנה שהאברכים והבחורים יסכמו בכתב סוגיות ונושאים בלימודם ויהא על כך מתן שכרה בצידה.

כבר דיברנו פעם ונזכיר שוב, אף שלכל אחד ישנם סדר לימוד קבועים, אבל קיימים הרבה זמנים בסדרי הלימוד הקבועים אינם מתקיימים, ועל ידי זה יתכנו לפעמים ימים שלמים ללא לימוד תורה, לכן מעלה גדולה יש שיקבע כל אחד לעצמו ללמוד בכל יום שעה ברציפות, ואמנם זה נראה כדבר פשוט אך כשמתחילים לעשות זאת רואים שאין זה דבר קטן כלל, והתועלת מכך היא ללא שיעור, ואותם שאינם יושבים בכולל ישתדלו לקבוע שעה זו בלימוד עם

א גוט'ן ווינטער א געזונטן ווינטער, בחדשים אלו אמרנו למעלה ממאה פעמים אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו.

תקיפות בהרגשות הלב הפנימיים

עברנו כעת חודש תקיף במצוות, חודש שמקבלים בו תקיפות באהבת ה' ויראת ה' לכל השנה, כמאמר מרן הס"ק מלעכוויטש ז"ע חג האסיף תקופת השנה, מחג הסוכות נוטלים תקיפות לכל השנה, יהודי יכול לחשוב לפעמים שעניני אהבה ויראה שייכים לאנשים נעלים יותר אבל אנחנו צריכים להיות מסופקים ומרוצים בכך שמתפללים, לומדים ומקיימים מצוות בפועל, לכן מקבלים תקיפות וכח בחודש זה, לחדש להעיר ולהאיר כחות הפנימיים של כל יהודי, שידע ש'אהבת את ה' אלקיך', 'את ה' אלקיך תירא', הם מצוות עשה שכל יהודי מחוייב בהם.

בראש השנה ויום הכפורים רוכשים קנינים של יראת ה', בימים שבינתיים בסוכות ושימיני עצרת קונים קניני אהבת ה', אך כפי שאדם הקונה דבר מה, אם מניח זאת בארון מבלי להשתמש בו לא הרויח בכך כלום, הן אמנם יתכן שנהנה בשעת הקניה אך עיקר השמחה היא בהשתמשות בחפץ, כל פעם שמשתמש בחפץ שמח בקנייתו. כך בקניני חודש תשרי, העיקר להשתמש בקנינים אלו כל השנה, חודש זה מאיר לכל ימי החורף, כל חיות והתעוררות כל אהבה ויראה וכל התחזקות שיהא בחורף הזה, הכל מכח מה שקנינו בחודש הזה.

כעת לאחר הקנינים, זהו הזמן לראות כיצד מכניסים הכל בעבודה בפועל, הן באופן פרטי והן במה שנוגע לכלל, באופן פרטי ודאי קיבל כל אחד על עצמו קבלות טובות בתורה בתפלה במצוות ובעניני קרבת אלקים, וכפי שכל אחד נותן דעתו לצרכי ביתו, בתכנון מדויק מה צריך לו וכיצד ישיג זאת, כך צריך כל אחד לתכנן לעצמו תכנית ברורה כיצד יתקדם בתורה בתפלה ובכל עניני העבודה, שאכן יזכה לשבתי בבית ה' כל ימי חיי.

בשנה זו המעוברת הבאה לקראתנו לשלום מתפללים למעלה מאלף ומאתיים תפלות, יש לדעת שכל תפלה היא כקיום מצות ארבעת המינים - לכל הפחות בחול המועד, ובפרט שלדעת הרמב"ם יתכן שתפלה אחת היא דאורייתא, וכפי שאף שאתרוג חסר כשר בחול המועד, בכל זאת אף אחד אינו מרוצה בכך לכתחילה, ומתאמץ שיהיו לו ארבעת המינים מהודרים לקיים זה א-ל ויאוהו, כך כל שחרית מנחה וערבית וק"ש שעל המיטה - עליהם להיות מהודרים - ובודאי אצל חסידישער יוד, כל תפלה צריכה להיות עם תכין לבם, לעורר קודם התפלה את הכחות הפנימיים שקבלו בחודש הזה.

זהו באופן פרטי, ומה שנוגע לכלל - אמנם לכל אחד יש את סדריו אך יש להשתדל לבוא להתפלל כאן בבית המדרש, אף בימות החול ומן המותר לדבר על שב"ק, כך

יורשו בחוניו לפארו בארץ

שמח זבולון בצאתך וישכר באהלך! עם צאתנו בשלום מבית קדשי הקדשים - חדשי אלול ותשרי אחר התקדשותנו והטהרותנו מכל סיג ופגם, ימי יראה ופחד, אהבה ודבקות, בהם נקנים בנפשותינו קניני נצח לעבדו ית"ש.

כמה דלות הם המילים לתאר את קורות השעות, מה כעורה היא הנייר לצייר רגשות קודש שהתפרצו בלבט אש. כתר יתנו לך ד' אלקינו מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה, מלאכי מעלה זעים ורועדים מאימת ד' מתאחדים כאחד עם כלל ישראל המשרתים את אדונם בחיל.

לא, אין אנו מלאכי מעלה אשר זוכים לעשות תמיד רצון השי"ת בשלמות, שרויים אנו באפילת העולם הזה ולעיתים מצליח הוא אותו מלאך רע להרחיקנו מאורו ית', אך בירח האיתנים - שכינתו עמנו להתאחד ואותנו עשה לגוי אחד, יש לך עם כמלאכי השרת וימינו תחבקני, למיתב בצילא דמהימנותא וסולו לרוכב בערבות.

מי יפאר גודל פאר יחודא שלים - יום שמיני עצרת החג הזה, בה מתגלה לנו כי רבות הבנות אשר עושות חיל - אכן מנעמי עולם הזה, מנעמים הם, פיתויי, פיתויים הם, עולם הזה עושה חיל, עשיתי גנות נטעתי פרדסים והרבתי בחכמה, אך 'ואת עליית על כולנה' מתיקות הדבקות, נועם העבודה עלות הנה על כל טעם גשמי אחר.

אכן, חטיבה אחת של קדושה, של טהרה עילאה, אך עולה הזעקה ופולחת רקיעים. רבש"ע! וי גייט מען פון דא ווייטער - איך ממשיכים מכאן, מה נעשה לדודנו בכדי שלא יחמוק ויעבור לנו עד שנשלח לפתוח לו את דלתות לבנו.

ברודע! ברשותך נצלול לדברות הקודש שנאמרו בעת קידושא רבא ובשולחן הטהור עם ינטו צללי ערב יום גדול ונורא זה, בהם התייחס כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לנקודות אלו בבהירות.

ואתא מרבבות קודש

ראשית נפתח בדברות הקודש בקידושא רבא:

שמיני עצרת ושמחת תורה ידועים בספרים הקדושים כימי הנעילה והחותם של קדושות והארות הימים הנוראים, יש לבאר ייחוד ותוספת נעילה וחותם זה על נעילת יום הכיפורים, בהקדם דברי רש"י עה"פ 'ואתא מרבבות קודש' - מקצת רבבות מלאכי קודש ולא כולם ולא רובם.

נגלה מלך מלכי המלכים על עם בני ישראל עם מקצת מלאכי קודש ולא עם כולם, כי רצה השי"ת להראותנו כי למרות כל ההשגות שהשגנו בקבלת התורה, עדיין אין זה כאין וכאפס לגדלות הבורא, כך שנשתוקק לעמול ולהייגע עדי נוכח להשגות רבות ונכבדות מאול בזכות היגיעה.

חותם יום הכיפורים הוא חותם המשמר ומרחק כל מיני רע מן ההשגות וההארות שזכינו לה עד עתה בבחינת יין המשומר. אבל החותם של שמיני עצרת, חותם של תשוקה הוא, פועלת בנפשותינו שלמרות רבו רבוון חז ונהרי אש, אין לנו אף קצה קצהו של השנה אמיתית באורו ית', עם כל הגילויים הנשגבים שזכו להם בנפשותינו בימים אשר הפיץ בהם מכל מקום השגות אלו רק ראשית הם.

על כן תכף לסיום וחתומת התורה פותחים בקריאת בראשית, עם סיום לימוד התורה פותחים בה שוב כי השגת אלוקות - אין סוף היא.

מה מתוקים הם דברי הצדיקים! אם חשבנו שעבודתנו העיקרית לפני השי"ת הם בימי החג והמועד ועכשיו ניזונים אנו מ'שאריות' הרגעים המרוממים שנתרו בנו. אזי אדרבא, הימים האמיתיים אשר חפץ בהם המה דווקא הימים שלאחר ההארות, אזי יש לנו לעבדו ית' ביתר שאת ועוז להורות כי גבוה מעל גבוה שומר, כל מה שהשגנו וזכינו לה עד עתה, כאין וכאפס כלפי אלקותו ית' וכח מעשיו הגיד לעמו.

חותם הושענא רבא ושמיני עצרת מכונ בספרי הקודש 'חותם בתוך חותם', למותר לציין שאין המדובר בנעילה עלומה שנמצאת אי שם בעולמות העליונים, אלא החתומה מתרחשת בלב כל אחד ואחד מעמנו, ביום הכיפורים מסיימים אנו ימי עבודה ביראה ופחד, כי בימים אלו מתגלה השי"ת עלינו ומגלה רוב תוקפו וגבורתו עד שנופל עלינו אימה ופחד מהדר גאונו, דרך העולם היא שכל שנמצא

האדם בתוך מצב של יראה חיצונית מתרגל הוא אט אט לפחד ואימה זו עד לחושי מתקנים ופוסק מלפחד, כן הדבר ביראה פנימית אם אברינו אינם מזוככים כל צרכם בכדי שנוכל להשיג כל רגע ורגע השגה חדשה ביראה, אזי גם יראה זו תאבד מזויה ככל שיקפו הימים, חסד עשה עמנו השי"ת שהנהגתו עמנו ביראה רק משך מספר ימים בשנה ולאחמ"כ ננעלת היא בלבנו ונותנת כח ואון ליראה את ה' כל הימים.

אבל אהבה - אין לה קץ ושיעור! וכמשל מאהבה חיצונית בין רעים, ככל שמוסיפים בדיבורי רעות, ככל ששמחים זה עם זה הרי אהבתם מתגברת והולכת, בשמיני עצרת נחתמים אנו בחותם של אהבה, חותם של תשוקה וגעגועים ליתר דבקות, יתר עבודות, עם שעשועינו עם אבינו אוהבנו משך למעלה מעשרת ימי אהבה - ממחרת יום הכיפורים עד מחרת שמיני עצרת, מתגברת בנו החשק לעוד ועוד אהבת ה'.

שמה, שמח זבולון בצאתך! נשמעה הזעקה בנעילת החג, יוצאים אנו מימים כה מרוממים, משעות כה נעלות, פרייט'ס ענק יודן - שמחו יהודים! כעת פונים אנו לעמול בעבודה, היא היא השמחה האמיתית!

שמח, שמח זבולון בצאתך! נשמעה הזעקה בנעילת החג, יוצאים אנו מימים כה מרוממים, משעות כה נעלות, פרייט'ס ענק יודן - שמחו יהודים! כעת פונים אנו לעמול בעבודה, היא היא השמחה האמיתית!

יששכר רומז על הנשמה וזבולון על צרכי הגוף כידוע, אין ביכולת האדם לעמוד על מדרגתו הנעלה כל העת על כן ברא השי"ת צרכים גשמיים כדי שאף כשיתעסק בהם יזכור את בוראו ויקרש ויזכך את החומר, וזיכוכו החומר זוכים לשלמות השמחה, ככל שהחומר עב, ככל שהאדם שקוע בצרכי עולם הזה אין לו שמחה ויש לו מנה רוצה מאתיים, אבל בהתעסקות בצרכי הגוף מיט א העכעקרייט, עם מכט נעלה ומרומם יותר על העולם, זוכה הוא לחדוה אמיתית, לשמחה שלמה.

שמח זבולון בצאתך - שמח לך הגוף בצאתך מימים אלו, כעת מגיע שעתך הגדול! כעת הולך אתה להכניס אל תוכך את מהות הנשמה, תמצית חיות הבורא - יששכר באהליך, נכון! כעת נכוננו לך ימי חורף ארוכים ומעייפים, אבל את כלי הנשמה שרכשת בירח האיתנים, אותם תקח ותגיע עמם לשמחת הנפש בשלמות בהזדככותך בצרכי עולם הזה כראוי, ימי ה'שגרה' שבאים עלינו לטובה יהיו ימים גדושים ומאירים.

לבתר יתיב מלאך עם רחימוי בלחודא... מילות הזוה"ק שמרטיטות כל לב בשר. לבתר - אחר כל עבודת הימים בהם הגדלנו והקדשנו את שמו יתברך בכל העולמות, כעת יתיב מלאך עם רחימוי בלחודא - חפץ הוא השי"ת לשבת עמנו ביחידות ללא שום הכרה במציאות נוספת מלבד קודשא בריך הוא, אורייתא וישראל, יושב הוא עמנו לסעודת אהבה, מסיבת תענוג שאין למעלה הימנו, תענוג על עצם היותנו בני המקום, וכביכול מתענג הבורא על היותנו בניו אהוביו, אין לך חיד מתוק מזה!

ממשיך אדוננו הרשב"י: ובעוד דאיה עם מלאך בלחודו, שאיל ליה כל צרכו ויהיב ליה - יושב הוא אהוב המלך בסעודה עמו ביחידות, התפנה המלך מכל עסקיו המסופעים והדחופים, וחפץ הוא להתענג עם אוהבו ואהובו, רק כסיל ובער יאמר לידיד הנפש שיבקש מהמלך חלקת שדה או עדר בהמות, הלא ידחנו בבז! יושב הוא עם אהוב ליבו המלך אשר ליבו לב אריה, חכמתו אין סופית, פניו מאירים באור שלא מעלמא הדין, אחשוב אני על חלקת שדה!?

בדברות הקודש הומשלו הדברים לחסידיים הראשונים שהיו להם צרכים גשמיים שונים ובבואם לפני המלך - מאן מלכי רבנן רבם ומאורם, שכחו הם מכל צרכיהם הגשמיים והתעלו בתורה ועבודה, ק"ו בן בנו של ק"ו כאשר במלך מלכי המלכים איירינן.

במתק, ביאר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ישנם דברים שאת השכל לבקש עליהם, יש רק כשיושבים עם המלך ביחידות, רק אז מבינים שיעקר חיותנו היא לשבת עם המלך ביחידות כל ימי חייו, בעומדנו בשמיני עצרת לפני המלך ביחידות מתחננים אנו בפני המלך, אנא! אל תעזבנו.

משיב לנו הבורא. 'קינדערלאך! לא, אינני נפרד מכם אפילו לרגע קט, יוצא אני עמכם, נכנס אני אליהם, אמנם ללא גילויים חיצוניים, בלי רעש וצילצולים אבל מתוך דבקות ושמחה עד אין קץ.

שמח זבולון בצאתך, שמח!

הדברים מעובדים מתוך דברות הקודש בשולחנות הטהורים קידושא רבא ונעילת החג